

Yazılı (Essay Type) Sınavlar Hazırlanırken Dikkat Edilecek Bazı Hususlar ve Örnekler

Yazılı sınavda, adayın sorulan soruya zihinsel bir işlem yaparak cevap bulması ve bu cevabı düzenli bir şekilde yazması istenir. Yazılı sınav hazırlanırken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerekir. *

Soruların Hazırlanması:

1. Sınavda yer alacak konu veya beceriler, alanı temsil edecek şekilde önceden saptanmalı; sorular bu konu veya becerileri kapsayacak şekilde hazırlanmalıdır.
2. Sınavda, konuların ve ilgili becerilerin yeterli derecede temsil edilmesine olanak sağlayacak sayıda soru bulunmasına dikkat edilmelidir. Bir başka deyişle, sorular uzun zaman harcanarak cevaplanacak şekilde değil, sınav süresinde aynı alanın farklı konuları veya becerilerinden mümkün olduğu kadar çok sorunun cevaplanmasına imkan verecek şekilde olmalıdır. Sınavda, uzun zamanda cevaplanabilecek az sayıda soru sormak yerine daha kısa zamanda cevaplanabilecek çok sayıda soru sormak tercih edilmelidir.
3. Sorular adayları, “benzerlikleri göster”, “farklılıkları belirt”, “nedenlerini yaz”, “lehte veya aleyhte yönleriyle tartış”, “örnek ver”, “nasıl veya niçin, açıkla” gibi ifadelerle yönlendirmeli; onları seçme, organize etme ve bilgileri uygulama gibi zihinsel işlemleri yapmaya sevk etmelidir.
4. Soruların ezberlenmiş bir sözcük, kısa bir ifade veya sadece bir sayı ile cevaplanacak şekilde hazırlanmaması gerekir.
5. Her soru açık şekilde ifade edilmeli ve adayların farklı şekilde anlamalarına neden olmamalıdır. Soruda istenen cevabın sınırları açıkça belirtilmelidir.
6. Sorularda “Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?”, “Bu konudaki kanaatiniz nedir?”, veya “Bu konuda bildiklerinizi yazınız.” gibi çok farklı cevapların verilebileceği ifadeler kullanılmamalıdır.
7. Yazılı sınavların içinde çoktan seçmeli soru bulunmamalıdır.
8. Adaylara, birkaç sorudan veya bir sorunun bölümlerinden birini seçme imkanı verilmemelidir. Sınavdaki her soru her aday tarafından cevaplanmalıdır.

Sorular Hazırlandıktan Sonra Yapılacak İşler:

1. Sınav yapılmadan önce her sorunun “tam doğru” sayılacak cevabı soruyu hazırlayanlar tarafından yazılı olarak verilmelidir.
2. Sorunun doğru cevabı bölümlere ayrılmalı; cevabın hangi bölümü doğru olarak yazılmışsa ona, sorunun tam doğru cevabına verilecek puanın yüzde kaçının verileceği önceden belirlenmelidir. Bu durumda, soruların cevaplarına verilecek toplam puanlar, bu sorular ile yoklanan konu veya becerinin önemine bağlı olarak birbirinden farklı olabilecektir.
3. Soruyu gerek bilimsel açıdan, gerek ölçme tekniği yönünden denetleyenler, bu sorunun sadece kendisini değil cevabını da incelemeli, cevabın bölümlerine verilecek puanların uygunluğunu da gözden geçirmelidirler.

* Bu hususlar belirlenirken kısmen, Thorndike ve Hagen’ın Measurement and Evaluation in Psychology and Education adlı kitabından (sayfa 53-56) yararlanılmıştır.

Cevapların Puanlanması:

1. Bütün sorular önceden hazırlanmış cevaplara (puanlama anahtarına) göre puanlanmalıdır.
2. Adayların fazladan yapmış oldukları açıklamalar, yazı güzelliği, yazım kurallarına uyulup uyulmaması, cevapların düzenli şekilde yazılıp yazılmaması, eğer bunlar yoklamak istenen bilgi veya beceriler arasında yer almıyorsa, puanlamayı etkilememelidir.